ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - ഷോഡശോഽധ്യായഃ

ജനകോപാഖ്യാനമ് -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ദുംദുഭീന്നാദയംസ്തസ്മാത്പ്രദ്യുമ്നോ യദുനംദനഃ ..
മൈഥിലാനായയൗ രാജംസ്തവ ദേശാൻ സുഖാവൃതാൻ ..1..
സുവർണസൗധൈരത്യുച്ചൈഃ സഘടൈ രാജിതാം പുരീമ് ..
മിഥിലാം വീക്ഷ്യ താമാരാദുദ്ധവം പ്രാഹ മാധവഃ ..2..
പ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
കസ്യൈഷാ നഗരീ മംത്രിൻ ദൃഷ്യയതേ സാംപ്രതം മയാ ..
രാജതേ ബഹുസൗധൈശ്ച പുരീ ഭോഗവതീ യഥാ ..3..
ഉദ്ധവ ഉവാച -
ജനകസ്യ പുരീ ഹ്യേഷാ മിഥിലാ നാമ മാനദ ..
മിഥിലേംദ്രോ ധൃതിസ്തസ്യാം മഹാഭാഗവതഃ കവിഃ ..4..
സർവധർമഭൃതാം ശ്രേഷ്ഠഃ ശ്രീകൃഷ്ണേഷ്ടോ ഹരിപ്രിയഃ ..
ബഹുലാശ്വസ്തസ്യ സുത ആബാല്യാദ്ഭക്തികൃദ്ധരേഃ ..5..

തസ്മൈ സ്വം ദർശനം ദാതും ഭഗവാനാഗമിഷ്യതി ..
ബഹുലാശ്വം രാജപുത്രം ശ്രുതദേവം ദ്വിജം തഥാ ..6..
സ്മരത്യലം ദ്വാരകായാം ശ്രീകൃഷ്ണോ ഭഗവാൻ ഹരിഃ ..
ജേതും ന ശക്യോ ദേവേംദ്രൈർമനുജൈശ്ച കുതഃ പ്രഭോ ..
ധൃതിഃ പരമയാ ഭക്ത്യാ ശ്രീകൃഷ്ണവശകാരകഃ ..7..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
തച്ഛ്രുത്വാ ഭഗവാൻ കാർഷ്ണിരുദ്ധവേന സമന്വിതഃ ..
സ്വശിഷ്യമുദ്ധവം കൃത്വാ ധൃതിം ദ്രഷ്ടും സമായയൗ ..8..
ഭക്തേരേവ പരീക്ഷാം ഹി കർതും തസ്യ നൃപസ്യ ച ..
ദദർശ മിഥിലാം കാർഷ്ണിരുദ്ധവേന സമന്വിതഃ ..9..
ചർമശസ്ത്രധൃതാ വീരാ മാലാതിലകശോഭിതാഃ ..
ജപന്തഃ കൃഷ്ണനാമാനി സർവേ വൈ യത്ര മാലയാ ..10..
ലിഖിതാനി ച നാമാനി ദ്വാരി ദ്വാരി ഹരേർനൃണാമ് ..
തഥാ ശ്രീകൃഷ്ണചിത്രാണി ലിഖിതാനി ശുഭാനി ച ..11..
കുഡ്യേ കുഡ്യേ ഗൃഹാണാം ച ഗദാപദ്മാനി മാനദ ..
ദശാവതാരചിത്രാണി ശംഖചക്രാണി യത്ര വൈ ..12..
തുലസീമംദിരാണീത്ഥം പ്രാങ്ഗണേ ച ഗൃഹേ ഗൃഹേ ..
ഏവം പശ്യൻസ സൗധാനി മിഥിലായാം ജനാൻ ബഹൂൻ ..13..
മാലാതിലകസംയുക്താൻ സർവാൻഭക്താന്ദദർശ ഹ ..
തിലകൈർദ്വാദശാഖ്യൈശ്ച യുക്തൈഃ കുംകുമജൈർവൃതാൻ ..14..
ഗോപീചംദനമുദ്രാഭിശ്ചർചിതാഞ്ഛാംതവിഗ്രഹാൻ ..
ഊർധ്വപുംഡ്രധരാൻ വിപ്രാൻ ഹരിമംദിരചിത്രിതാൻ ..15..
ഗദാം മുദ്രാം ലലാടേ ച ഊർധ്വം വാ ഹരിനാമതഃ ..

ചക്രം ശങ്ഖം ച കമലം കൂർമം മത്സ്യം ഭുജദ്വയേ ..16..
ദധതശ്ച ധനുർബാണം മൂർധ്നി ശ്രീനംദകം ഹൃദി ..
മുസലം ച ഹലം രാജന്നഥ കാർഷ്ണിർദദശ ഹ ..17..
യസ്യാ വീഥ്യാം ഭാഗവതം കേചിച്ഛ്ൃണ്വംതി മാനവാഃ ..
ഇതിഹാസം ഭാരതം ച ഹരിവംശം തഥാപരേ ..18..
സനത്കുമാരവാസിഷ്ഠയാജ്ഞവൽക്യപരാശരാഃ ..
ഗർഗപൗലസ്ത്യധർമാദിസംഹിതാഃ കേ പഠംതി വൈ
..19..
ബ്രാഹ്മം പാദ്മം വൈഷ്ണവം ച ശൈവം ലൈംഗം
സഗാരുഡമ് ..
നാരദീയം ഭാഗവതമാഗ്നേയം സ്കംദസംജ്ഞിതമ് ..20..
ഭവിഷ്യം ബ്രഹ്മവൈവർതം മാർകണ്ഡേയം സവാമനമ്
..
വാരാഹമാത്സകൗർമാണി ബ്രഹ്മാണ്ഡാഖ്യം തഥൈവ ച
..21..
വീഥ്യാം വീഥ്യാം സ്മ ശൃണ്വന്തി ജനാഃ സർവേ ഗൃഹേ
ഗൃഹേ ..
വാല്മീകികാവ്യം കേചിദ്വൈ ശ്രീരാമചരിതാമൃതമ് ..22..
സ്മൃതീഃ പഠന്തി കേചിദ്വൈ കേചിദ്വേദത്രയീം ദ്വിജാഃ ..
കേചിത്കുർവംതി യജ്ഞം വൈ വൈഷ്ണവം
മംഗലായനമ് ..23..
രാധാകൃഷ്ണേതി കൃഷ്ണേതി കേ വദന്തി
മുഹുർമുഹുഃ ..
കേചിന്നൃത്യംതി ഗായംതി ഹരികീർതനതത്പരാഃ ..24..
മൃദംഗതാലവാദിത്രൈഃ കാംസ്യവീണാമനോഹരൈഃ ..
മംദിരേ മംദിരേ വിഷ്ണോഃ കീർതനം ശ്രൂയതേ ജനൈഃ
..25..
നവലക്ഷണസംയുക്താം ഭക്തിം യാം പ്രേമലക്ഷണാമ്
..

കുർവംതി മൈഥിലാ രാജൻ മിഥിലായാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ
..26..
ഏവം തു നഗരീം ദൃഷ്ട്വാ പ്രദ്യുമ്നോ ഭഗവാൻഹരിഃ ..
രാജദ്വാരം സമേത്യാശു മൈഥിലേശം ദദർശ ഹ ..27..
മൈഥിലേശസഭായാം തു വേദവ്യാസഃ ശുകോ മുനിഃ ..
യാജ്ഞവൽക്യോ വസിഷ്ഠശ്ച ഗൗതമോഽഹം
ബൃഹസ്പതിഃ ..28..
അന്യേ ച മുനയസ്തത്ര വേദമൂർതിധരാ ഇവ ..
ദൃശ്യന്തേ ധർമവക്താരോ ഹരിനിഷ്ഠാ ഇതസ്തതഃ ..
29..
മൈഥിലേംദ്രോ ധൃതിസ്തത്ര ഭക്തിഭാവനതാനനഃ ..
ബലസ്യ പാദുകാപൂജാം കുരുതേ വിധിവന്നൃപ ..30..
ജപന്മുക്തികരം നാമ ശ്രീകൃഷ്ണബലദേവയോഃ ..
ദൃഷ്ട്വോത്ഥായ നമശ്ചക്രേ സശിഷ്യം ബ്രഹ്മചാരിണമ്
..31..
തം പൂജയിത്വാ വിധിവത് പാദ്യാദ്യൈർമൈഥിലേശ്വരഃ ..
കൃതാംജലിപുടോ രാജാ തദഗ്രേ ച സ്ഥിതോഽഭവത്
..32..
ജനക ഉവാച -
അദ്യ മേ സഫലം ജന്മ മംദിരം വിശദീകൃതമ് ..
ദേവർഷിപിതരഃ സർവേ സംതുഷ്ടാ ആഗതേ ത്വയി
..33..
നിർവികല്പാഃ സമദൃശസ്ത്വാദൃശാഃ സാധവഃ ക്ഷിതൗ ..
നിഃശ്രേയസായ ഭഗവന്ദീനാനാം വിചരംതി ഹി ..34..
ബ്രഹ്മചാര്യുവാച -
ധന്യോഽസി രാജശാർദൂല ധന്യാ തേ മിഥിലാപുരീ ..
ധന്യാഃ പ്രജാശ്ച തേ സർവാ വിഷ്ണുഭക്തിസമന്വിതാഃ
..35..
ജനക ഉവാച -

മമേയം നഗരീ നാസ്തി ന പ്രജാ ന ഗൃഹം ധനമ്..
കലത്രപുത്രപൗത്രാദി സർവം കൃഷ്ണസ്യ ചൈവ ഹി
..36..
പരിപൂർണതമഃ സാക്ഷാച്ഛ്രീകൃഷ്ണോ ഭഗവാൻസ്വയമ്
..
അസംഖ്യബ്രഹ്മാംഡപതിർഗോലോകേ ധാമ്നി രാജതേ
..37..
വാസുദേവഃ സംകർഷണഃ പ്രദ്യുമ്നഃ പുരുഷഃ സ്വയമ് ..
അനിരുദ്ധസ്തഥാ ചൈകശ്ചതുർവ്യൂഹോ്ഽഭവത്
ക്ഷിതൗ ..38..
കായേന മനസാ വാചാ ബുദ്ധ്യാ വാചേംദ്രിയൈഃ കൃതമ്
..
തസ്മൈ സമർപിതം ശൗക്ല്യം മയാ ബ്രഹ്മന്മഹാമുനേ
..39..
ബ്രഹ്മചാര്യുവാച -
ഹേ വൈദേഹ മഹാഭാഗ വിഷ്ണുഭക്തിമതാം വര ..
ത്വദ്ഭക്ത്യാ തോഷിതഃ കൃഷ്ണസ്തവൈകത്വം
പ്രദാസ്യതി ..40..
ജനക ഉവാച -
ദാസോ്ഽഹം കൃഷ്ണഭക്താനാം ത്വാദൃശാനാം
മഹാത്മനാമ് ..
മുക്തിം നേച്ഛാമി ഹേ ബ്രഹ്മന്നേകതാം ഹേതുവർജിതഃ
..41..
ബ്രഹ്മചാര്യുവാച -
കരോഷ്യഹൈതുകീം ഭക്തിം രാജംസ്ത്വം
ഹേതുവർജിതഃ ..
നിർഗുണൈർഭക്തിഭാവൈശ്ച പ്രേമലക്ഷണസംയുതഃ
..42..
പ്രദ്യുമ്നോ ഭഗവാൻസാക്ഷാദ്ദിഗ്ജയാർഥം വിനിർഗതഃ

..
നായാതസ്തവ ഗേഹേഷു സംദേഹോ മേ മഹാനഭൂത്
..43..
ജനക ഉവാച -
പ്രദ്യുമ്നോ ഭഗവാൻസാക്ഷാദംതര്യാമീ ഹരിഃ സ്വയമ് ..
സർവഗഃ സർവവിച്ഛശ്വദത്ര നാസ്തി ച കിം പ്രഭോ ..44..
ബ്രഹ്മചാര്യുവാച -
ജ്ഞാനദൃഷ്ട്യാപി ചേത്കാർഷ്ണിം മന്യസേഽത്ര
നിരംതരമ് ..
തർഹി ദർശയ തം ദേവം പ്രഹ്ലാദ ഇവ ദിവ്യദൃക് ..45..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഏതച്ഛ്രുത്വാ തദാ രാജാ മഹാഭാഗവതോ ധൃതിഃ ..
അശ്രുപൂർണമുഖോ ഭൂത്വാ പ്രാഹ ഗദ്ഗദയാ ഗിരാ ..46..
ജനക ഉവാച -
യദി മേ ശ്രീഹരേർഭക്തിരനിമിത്താ കൃതാ ഭുവി ..
തർഹി കാർഷ്ണിർഹരേഃ പുത്രഃ
പ്രാദുർഭൂയാന്മമാഗ്രതഃ ..47..
യദി ശ്രീകൃഷ്ണഭക്താനാം ദാസോഽഹം യദി തത്കൃപാ
..
സർവത്ര യദി തദ്ഭാവസ്തർഹി ഭൂയാന്മനോരഥഃ ..48..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
പ്രാദുർബഭൂവാശു തദൈവ കാർഷ്ണി-
ര്വിസൃജ്യ സദ്യഃ കില വർണരൂപമ് ..
പശ്യത്സു സർവേഷു ജനേഷു ശിഷ്യഃ
സ ഗദ്ഗദോഽഭൂദ്ധരിഭക്തിനിഷ്ഠഃ ..49..
ഘനപ്രഭം പദ്മദലായതേക്ഷണം
പ്രലംബബാഹും ജഗതാം മനോഹരമ് ..
പീതാംബരം നീലഗുഡാലകാലിഭിഃ
സ്വലംകൃതം ശ്രീമുഖപദ്മമംഡലമ് ..50..

ശീതർതുബാലാർകകിരീടകുംഡലം
കാച്യംഗദസ്ഫൂർജിതദിവ്യവിഗ്രഹമ് ..
വിലോക്യ തം കൃഷ്ണസുതം കൃതാംജലി-
ര്നനാമ സാഷ്ടാംഗമലം ധൃതിർനൃപഃ ..51..
ജനക ഉവാച -
അഹോഽതിധന്യം മമ ഭൂരി ഭാഗ്യം
ദത്തം ത്വയാ മേ നിജദർശനം ഹി ..
ജാതോഽദ്യ കായാധവതുല്യ ആരാ-
ദ്ഗൃഹം കൃതാർഥോഽസ്മി കുലേന ഭൂമൻ ..52..
ശ്രീപ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
ധന്യസ്ത്വം നൃപശാർദൂല ഭക്തസ്ത്വം മത്പ്രഭാവവിത് ..
ഭക്തിഭാവപരീക്ഷാർഥം പ്രാപ്തോഽഹം തവ സാംപ്രതമ്
..53..
അദ്യൈവ മമ സാരൂപ്യം ഭൂയാത്തേ മൈഥിലേശ്വര ..
ബലമായുര്യശഃകീർതിരിഹ ലോകേ ഭവത്വലമ് ..54..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
തവ പിത്രാ ച ധൃതിനാ പൂജിതഃ പശ്യതാം സതാമ് ..
പ്രയയൗ ശിബിരാൻ രാജൻ പ്രദ്യുമ്നോ ഭക്തവത്സലഃ
..55..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
ജനകോപാഖ്യാനം നാമ ഷോഡശോഽധ്യായഃ ..16..

GO TOP